

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁR
Hónapontaiban átvéve:
Heti ára 16 h.
Havonta 50 h.
Három hónapra 135 h.
Egy évre 540 h.
Postán szállítva:
Heti ára 18 h.
Havonta 58 h.
Három hónapra 150 h.
Egy évre 580 h.
Egyes szám ára 1112.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a 1917. évi
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kényszerű véletlen
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetőik a kiadó
hivatalához intézendők.

XIII. évfolyam 119. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1917 május 24.

A kormányválság.

Az első meglepetés után most már lassan kibontakoznak a magyar kormányválság egyes részletei, a melyekből következtetni lehet a válság okaira.

Feltűnő dolog mindenekelőtt, hogy a magyar kormányválság híre — Bécsben pattant ki, nyilván bécsi indiskréció folytán. Egyik budapesti lap emlékeztetbe idézi, hogy a közelmúltban két ízben került nyilvánosságra Bécsből magyar válsághír. Egyszer Széll Kálmánnak adott át Apponyi magántermészetű följegyzéseket a magyar katonai követelésekről; a följegyzés valahogyan belekerült egy bécsi lapba s megindult a nagy küzdelem, mely a darabont-kormányra vezetett. Másik eset volt az ellentállás korában a vezérő bizottság híres rövid kihallgatása, melynek éltségét szintén a bécsi sajtó volt szíves a magyar közvélemény számára kiszínezni.

Most is bécsi forrásokból irták meg a fővárosi lapok is, még a lemondás formai benyújtása előtt, hogy Magyarországon kormányválság van, alig pár héttel a bizalomról szóló királyi kézirat után. A bécsi sajtó, élén az osztrák zsidó kézben lévő Neue Freie Pressével, nyilván gyönyörűségét találja, ha a magyar politikai életben válság van.

A válság oka: a választójog kérdése. Ez tény. Tény az is, hogy a király gyöngyösi utazása miatt Tisza tervezett bécsi útja elmarad s hogy a király a válság dolgában még nem döntött.

A jövőt illetőleg csak kombinációk vannak.

Hogy mi fog történni akkor, ha a király elfogadja a kormány lemondását, arra nézve sokféle a találgatás. Így lehetségesnek tartják, hogy a munkapártnak valamely más ismert politikust bízva meg a király a kabinetszervezését. A munkapárti utód azután csupán a háborúval kapcsolatos ügyeket intézné el a parlamentben és a kontrovers kérdések elintézését a háború utáni időre hagyja. Erre az esetre Hédeváry Károly gróft, továbbá Wekerle Sándort emlegették Tisza István gróf utódjainak.

Ha ellenben a választójog dolgában az uralkodó és a munkapárt között áthidalhatatlan ellentét merülne fel, akkor az ellenzék valamelyik hatvanhetes politikusa kaphat megbízást a kabinetszervezésre.

Bizonyos, hogy ebben az esetben a legkülönbözőbb kombinációk nyílnak meg a pártalkításra nézve is, a parlamenti eshetőségekre is.

Sem Andrásyot, sem Apponyiék nem mennek el addig a szélsőségig, a meddig Károlyiék menni akarnak, a minthogy általában a választójogi blokkban tervezett radikális választójogról nézve egyáltalában hiányzik az egyetemes felfogás az ellenzéki pártok körében.

Tisza az ellenzéken?

Egyik Tiszához közelálló lap írja:

A kik Tisza István gróf miniszterelnöknek és a munkapárt szemének álláspontját

ismerik, bizonyosnak mondják, hogy Tisza István gróf abban az esetben, ha a választójog dolgában a legfelső döntés a Tisza-kormányval ellentétes, szélsőséges álláspont mellett történne, Tisza István gróf az ellenzékbe menne át. Hogy hányan követnék őt, arról talán korai dolog volna jóslásokba bocsátkozni. Többiben nyomatékosan hangoztatják, hogy az egész párt Tisza mellé fog állni. Mások szerint lehetnek egyesek, mindenesetre kisebb csapat, a mely kiválnék a munkapártból, de ma általában olyan felfogást hallottunk, hogy a pártnak igen nagy része követné Tiszát az ellenzékbe.

A pártok hangulata.

A munkapárt túnyomó része abban a meggyőződésben van, hogy a válság rövidesen megoldást fog nyerni. A király a mai viszonyok közt nem fog késni a döntéssel tovább, mint a mennyi idő a helyes tisztázására feltétlen szükséges. Tiszát állandó ragaszkodással veszik körül s bíznak benne, hogy a döntés a többség álláspontja szerint fog megtörténni.

Az ellenzéken viszont az a felfogás uralkodik, hogy a király az erők összpontosítását kívánja s ezért bizonyosra veszik, hogy a Tisza-kormány lemondását el fogja fogadni. Ugyancsak az ellenzék bécsi értesülései szerint Tisza a sztrájkjogra vonatkozólag törvényjavaslatot terjesztett a király elé, melyet öfalsége nem fogadott el.

A király elfogadta a kormány lemondását.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti este 9 óra 45 perckor: Miután ő Felsége a kormánynak a választójogra vonatkozó előterjesztéséhez nem járult hozzá, a miniszterelnök benyújtotta a kormány lemondását, melyet ő Felsége elfogadni és a minisztereket a folyó ügyek intézésével megbízni megtörtétt. Az új kabinet alakításával kapcsolatos kihallgatások dolgában még nem történt döntés.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, val mint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kész női confection alsó szoknya, modervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek. Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

Királyi kihallgatások.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság jelenti Bécsből: Itteni körökben beszélik, hogy a válsággal kapcsolatban fogadni kívánja a király Serényi Bélát, Ktun Héderváryt, Láng Lajost, Wekerlét, Szávyt, Berzeviczyt, Zichy Jánost, báró Wlassich Gyulát és esetleg az ellenséki pártok vezetőit.

Ki lesz Tisza utóda?

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Az Est jelenti: Tisza nincs abban a helyzetben, hogy utódot ajánljon. A munkapárt zöme bár Tisza pártján van, mégis oly kormányt szeretne, mely a munkapártot támogatja. Ebben a pártban a Szávy és a Berzeviczy nevére emlegetik. Valószínű, hogy a koncentrációs kabinet eszméje újra előtérbe lép, amikor Andrássy Gyula gróf lenne a kormány alakításával megbízva. Bécsi hírek szerint Zichy János gróf és Serényi Béla gróf volt földmivelségi miniszter nevére emlegetik.

A kormány a munkások választójogáért.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Az Est jelenti. A tegnapi minisztertanácsban a kormány Ó Felsőge kívánatára a választói jog tekintetében egy határozatot, hogy az ipari munkások 30 éves korhatárát hajlandó lesz állítani.

A munkapárt ellenzékbe megy

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Gróf Károlyi Mihály tanácskozott a szociálisták itthon maradt vezetőivel. Este bizalmas megbeszélést folytatott pártja tagjaival. A munkapártban sokan fennjártak. A hangulat nagyon bizakodó. A miniszterek mind jelen voltak Tisza kivételével, aki későn este érkezett Gyöngyösre, s ezért nem mehetett fel a pártkörbe. A munkapárt tüntetésre készül Tisza mellett a holtapi értekezleten. El vannak határozva, hogy ellenzékbe mennek, ha a jövő kormány oly radikális választójoggal jár, melyet veszedelmesnek tartanak az országra. A jövő kormányelnök személye tekintetében Khuen-Héderváry, Berzeviczy, Wekerle vannak kombinációban, koncentrációs kabinet esetén gróf Andrássy Gyula, vagy Esterházi Móric lenne a miniszterelnök. A munkapártban híre jár, hogy báró Jósika Samu, Andrássy Gyula, Apponyi Albert, Zichy Aladár kihallgatásra mennek a királyhoz.

Brazília ellenünk.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelenik: Az Associated Press jelenti Washingtonból: A brazil kongresszus elhatározta, hogy feladja semlegességét.

Az antant mérsékli feltételeit.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelenti az Est: Páris és London között beható tanácskozások vannak. Arról van szó, hogy Anglia és Franciaország mérsékeli álláspontját és Oroszországgal összhangzamba hozza.

Az olaszok véres vesztesége Görznél.

Keleti és délkeleti harctér. Budapest, május 23. (Hivatalos.) Nincs ujság.

Olasz harctér. Budapest, május 23. (Hivatalos.) Az Isonzó mentén napközben ismét nyugalom volt. Az ellenség csak késő este hajtott végre Görz városa előtt fekvő árkaik ellen egy támadást, amelyet aknavetőkkel erőteljesen előkészített. A támadást az ellenség súlyos veszteségeivel visszavertük.

Ma reggel az olasz ágyúk és aknavetők a Karszt fensíkon lévő állásaink ellen tüzelni kezdtek. A tüzérségi csata, nagy hevességre fokozódott. Karintiában és Tirolban helyenkint fokozott harci tevékenység.

A vezérkar főnöke.

Oroszország veszélyben van.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) A Pétervári Távirati Ügy-nökség jelenti: A főhadiszálláson összeült a tisztek képviselőinek első kongresszusa. Alszejev főparancsnok megnyitó beszédében ezeket mondotta: Azon kijelentés, hogy a hazai veszélyben van, jogosult. Az orosz hadsereg harci ereje a viaszok és a bizalmatlanság miatt nagyon megcsökkent. Az orosz hadsereg, mely oly féltelmes volt, ma végtelen tehetetlen, holott borzalmas elleneéggel állunk szemben. A főparancsnok figyelmeztette a tiszteket, hogy visszatérve igyekezzenek a rendet helyreállítani, mert ettől függ Oroszország boldogsága.

A franciák véres kudarca.

Berlin, május 23. A Jagyíshadiszállás jelenti:

Magyar harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Huiluxnál és Bullecourt-nál erős tüzzel előresírt több angol előretörést visszautasítottunk.

A német trónörökös hadserege. Az Alane- és a Champagne harcvonalon a tüzérség harci tevékenysége délelőt mérsékelt határok között maradt. Délután a tüzeles hirtelen fokozása után a Paissy-i fensíktől a La Villan Bois erdőig a franciák erős támadásokat indítottak, amelyeket este nagy makacssággal ismételték meg. A bajor, hannoveri, sászországi és poseni ezredék állásukat az évi közelharcban és erős ellentámadásokkal a többszörös rohamokkal szemben megtartották és az ellenséget visszavetítették.

Egyes árokreszekben az elkecsredett kézi-gránátárok őrszaka is tartottak. A hátráló ellenségnek tüntünk tetemes veszteségeket okozott. A franciák támadásuknak meg-hiusulása alkalmával véres kudarcot szenvedtek.

Albrecht württembergi herceg hadserege. A lotharingiai harcvonalon és a Sundgauban ellenséges felderítő osztagokat elűztük.

Keleti harctér.

Erős hatóság tüzzel válaszoltunk az orosz tüzérségnek több szakaszon felelő tüzére.

Macedóniai front.

A vihar és eső miatt a harci tevékenység csakély volt.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Az amerikai szociálisták elítélik az Unió háborúját.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az amerikai szociálisták első kiküldöttel megérkeztek Stockholmba s kijelentették, hogy elítélik a Németországgal való háborút, melyet az Unió semmivel sem tud igazolni.

Oroszország felmondja a londoni szerződését

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Politiken írja: A pétervári munkástanács avval fenyegetőzik, hogy felmondja a londoni egyezményt, ha az antant nem revideálja háborus céljait. Azért fojnyak a tanácskozások a hadicélok felől.

Elsülyesztett hajók.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) A Wolff ügynökség jelenti: Tengeraltjáróink a Földközi tengeren 52,000 tonnaterialmu hajókat süllyesztettek el. Az Atlanti oceánon és az Északi tengeren tengeraltjáróink meg-torpedóztak négy gőzöst és öt vitorlást összesen 17,000 buttó tonna tartalommal.

A királyi pár Gyöngyösön

A legmagyarabb városok egyike jórészt romná égett. Gyöngyös, a Mátra aljának gyöngyörű magyar városa félnap alatt csaknap teljesen a lángok martalékává lett.

A háború bersalmai közepette is az egész ország, az egész művelt világ részvétele fordul a boldogtalan város felé a kétségtelen, hogy a mai nehéz, gondterhes viszonyok közt is az egész nemzet fog Gyöngyös újraépítésében részt venni.

A legelső, aki a leégett magyar város segítségére sietett, a legelső magyar ember, a király volt. Hítvesével, Zita királynéval együtt sietett a várost személyesen meglátogatni; önvédelmi harcunk, a magyar kormányválság gondjai mellett is talált rá időt a királyi pár, hogy elsőnek keressen fel a porrá vált Gyöngyöst.

Önkéntelenül is Ferenc József király jut eszünkbe, aki az árva által elpusztított Szegedet sietett annakhidjén fölkeresni a akkor királyi szavára: „Szeged szebb lesz, mint valaha volt” — indult meg az Alföld nagy magyar városának fényes sikertű újraépítése.

Gyöngyös is ujja fog éledni porából — a magyar király akarat, a magyar királyné szíve hoztak első új életet a hamvak fölé.

A királyi pár utja Gyöngyös felé.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) Tiszta hécsi utja simarod, mert a király Gyöngyösre utazott. Ma délután egy óra 19 perckor érkezett a királyi pár Budapestre. A ferencvárosi pályaudvaron megjelent Tisza is feleségével. A királyi párt Perényi miniszteri tárcásos államvárosi elnökhigazgató és Boda Dezso főkapitány fogadták. Az udvari vonatról Lobkovits herceg főhadiságát szállt ki és Tiszához lépett, aki sárga irattáskát tartott kezében. Lobkovitz beszéd közben veskos iratcsomagot adott át Tiszának. Majd mindketten felszálltak a vonatra a Tisza nyomban az iratok tanulmányozásába mélyedt. A királyi pár megjelent a vonat ablakában a Boda főkapitánynyal beszélgetett. Tíz perc múlva a vonat elrohogott. A király utköben fogadni fogja Tiszát kihallgatáson.

A királyi pár Gyöngyösön.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) A királyi pár vonata egynegy 4 órakor futott be a pályaudvarra. Délután híre terjedt, hogy a királyi pár megérkezik, a nagyvárú közönség várta a királyi párt a főispán, az alispán és Kemény polgármester vezetésével. A polgármester könyveve mondta el a várossal történetét, kérte a királyt, hogy tegye lehetővé, hogy Gyöngyös újra felépülhessen a romokból. A királynét és Kállay udvarhölgyét a gyöngyösi anyák és gyermekek álltak körül. A királyi pár megjelentetésével fogadta a polgármester jelenlétében. A király biztató szavakat intézett a város vezetőihez. Ezután a királyi pár bevonult a városba, hogy megtekintse a pusztulást. Kocsin hajtottak végig a városon, utánuk több kocsin a kíséret. Több ízben meg kellett állniok, mert a nagy tömeg

majd nem feltartóztatta a kocsikat. A közönség általános lelkesedéssel s éljenzással fogadta a királyi párt. A király 20 ízben saádlított meg károsultakat. Tiszta magyarsággal mondott szavakkal nyugtatta meg őket, többi közt egy gyászoló nőt.

A katolikus templom elé érve a király, kifejezte kívánságát, hogy helyről is szeretné megemlékezni a templomot. Szmercsányi Lajos egri érsek elmagyaráta a királynak a templom történetét. Egy tűzoltót is megemlékezett a király, aki élete veszélyeztetésével mentett meg egy épületet. Ezért a király mellére tűzte a vitézségi érmét. A jelenetet a lakosság lelkesen megéljenzte. Két óra hosszáig maradt a királyi pár a romok között. A király 30.000 koronát, a királyné 20.000 koronát adott át Keglevitch gróf főispánnak a tűzkárosultak segélyezésére. A királyi pár elbúcsúszva a város vasútállomáson, 6 óra 5 perckor a királyi pár vonata elindult Budapest felé.

A tűzvész lefolyása.

A gyöngyösi kórház mosodájából gyuladt ki a város. A kórház elmebetegoi végzik itt a mosást, telén a régi kőmoscsa is oka lehetett a tűzvész keletkezésének. Orkán dühöngött akkor a városban, ami még nagyobbra nőtt a hatalmas lángoktól. A tűzvész iránya délnyugati volt s így a lángok ebben az irányban rohantak végig egyre szélesedő vonalban a városon át elpusztítva mindent. A lángok átcsaptak az útra egyik oldaláról a másikra s az emeletes házak pilanatok alatt perzselődtek fel. Elpusztult az a ház, ahol a város nagy élelmiszerkészlete volt elhelyezve, végigrohant a Kossuth-utón a felperzselte a Pannonia szállodát, a tűzoltó laktanyát, végigpusztított a Főtéren, a város legzsebb részén. Közben éppen hagyott egész háztömböket s egyes házakat. Majdnem 24 óráig dühöngött a tűzvész. Gyöngyösön nincs vízvezeték, ami növelte a veszedelmét, de az oltás különben is lehetetlen volt.

A katolikus templom két tornya csonkán mered ég felé a pusztulás után, a templom leégett, elpusztult a Helyesmezei Bank palotája, amely vasbetontól épült. A Petőfi utcában egész sereg ház romná égett. Az Agrárbanknak nyoma is alig van. Leégett a katolikus Kistemplom, a két sírdó-templom is. Elpusztította a tűz a Jókai utcát is, elpusztult az Aranyas vendéglő egy sereg házzal együtt.

Használt iskolai könyveket

közép- és polgári iskolák-
ból magas áron veszek

Benkő Artur könyvkereskedése.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és szinnyákodás ellen gyors és biztos hatású szer a Furkas-féle hurut szeletke.** Ára 1-20 kor. Kapható Furkas István „Apolló” drogeriájában Nagy-várud, Rákóczi-ut 7/B. Tájékoztató is kapható.

* **Zongora** pianino slapos javítását, hangolást jutányos áron vállalok. Rákóczi-ut 22 sz. alatt udvarban balra. Relics János.

A Gyermeknapok előkészítése.

Rimler Károly polgármester a június hó 3-án és 4-én megrendendő Gyermeknapok előkészítése ügyében tegnapra a rendező bizottság nevében értekezletet hívott össze a városbáza bizottsági termében, amelyen megjelentek Belesnay Antalné, Butyka Lajosné, ösv. Bögös Lajosné, dr. Edelmann Menyhértné, Eleméry Ferencné, Fehér Dezsőné, ösv. Géher Antalné, dr. Halász Zsigmondné, Kőszeghy Józsefné, Kaszinczy Mária, Lassky Árminné, Nadányi Károlyné, tordai Molnár Gézné, Paliay Lajosné, Polgár Mariusz, Rimler Károlyné, Rechiné B. Zsófia, Reidner Gyuláné, Szentlélek Kálmánné, Wiener Jenőné, Vajnovszky Vilma, Bige József, Derayel Imre, dr. Edelmann Menyhért, tordai Molnár Géza, Pásztor Ferenc, Réz Mihály, Szűcs Iszák és dr. Személy Kálmán.

Az értekezletet Rimler Károly polgármester megnyitotta és felkérte Szűcs Iszák igazgatót, hogy az addigi megbeszélés alapján történt intézkedéseket és a Gyermeknapok programját ismertesse.

Szűcs Iszák előadja, hogy a pénzügyminiszter a tárgy és élelmiszer sorsolásokat — tekintettel a nemes célra, — engedélyezte. A tervezett program ezek szerint változást nem szenvedett s így június 3-án, vasárnap délelőtt az összes templomokban gyűjtés lesz templomi hangverseny kíséretében, míg a Cion templomban a templomi gyűjtést és hangversenyt délután 5 órakor tartják meg, a mikor és a hol Kovács Márta a Szilgigeti színház művésznője fog énekelni.

Vasárnap délelőtt 11-12 óráig a Bémer-téren téren lesz, míg délután ugyancsak a Bémer-téren felállított három sátorban az élelmiszer- és tárgysorsolás következik, a melyre már eddig is jelentékeny tárgy- és élelmiszerkészlet szerkesztett be, míg a tombolajegyeket a rendezőség csupán 20 fillérben állapította meg. A tombola és sorsolás vezetésére a rendezőbizottság Polgár Mariuskát kérte fel, ki már az addigi gyermeknapokon is nagy buzgóssággal tüntette ki magát. A tombolával kapcsolatosan nagy konfetticanta is lesz és szentivől sóskiflit és ilakokat árultanak a rendezőbizottság hölgytagjai igen olcsó áron. A sóskifli árusításánál Dózsa István, a Szilgigeti színház népszerű tagja segítkezik.

Június 4-én, hétfőn urna-gyűjtés lesz a város különböző részein egész nap, míg dél után 3-5 óráig az Apolló mozgószínhásban gyermekelekedést tartanak, amelyen a koronázási filmek teljes sorozatát mutatják be. Ezenkívül fellépnek az előadáson Dózsa István és Rákóczi Ferenc, a Szilgigeti-színház tagjai, továbbá Vajnovszky Vilma. — Ezen előadás rendezésére Pásztor Ferencet, a tövékeny igazgatót kérték fel.

Az addigi gyermeknap fényes műsorával biztatóak mutatkozik a rendezőbizottság minden egyes tagja azon iparkodik, hogy az itt közölt műsört még újabb számokkal is fényesebbé tegye.

Felhívás a népszámláló biztosokhoz. Felhívom az alatt felsorolt igazgató-tanító, illetve tanító urakat, hogy a népszámlálási adatok reviziója céljából a mai nap folyamán a közlélmiszeri ügyosztály (II. emelet, 23. sz. ajtó) megjelenni sziveskedjenek: Bálogh Károly, Mikusay József, Szabó Sándor, Bitzó János, Deutscher David, Várady István, Kertész Albert, Zakariás Jenő, Fekete Mátyas, Szabó Imre, Gencsér István, Domokos Andor, Nagy Dezső, Perényi György és Pataki Dávid. Nagyvárud, 1917 május hó 23-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

Hadikölcsön jegyzések Nagyváradon.

Egy milliót jegyez a káptalan, 1.200.000-at a város.

A Hadikölcsön ügyében megindított mozgalomnak szinte váratlan eredménye van már eddig is. Napról-napra hatalmasan nő a jegyzések összege a mint látszik, a VI. hadikölcsön jegyzése legalább is eléri az V. hadikölcsön összegét Nagyváradon.

Egy millió koronát jegyez a káptalan.

A nagyvárad i. szert. káptalan, tudvalevőleg már az előbbi hadikölcsönökből is milliókra menő összeget jegyzett. Ugyanis az eddigi öt hadikölcsönből *négy millióra* rug az az összeg, amelylyel a nagyvárad i. szert. káptalan, mint erkölcsei testület a hadikölcsönökhöz járult. Most a VI. ik hadikölcsön-nél is hazafias készséggel sietett, hogy kivogye részét a nemzeti áldozatkészségből.

Legutóbb tartott ülésén a káptalan tagjai elhatározták, hogy az új hadikölcsönből ismét **egy millió koronát** jegyez s ezzel az eddigi hadikölcsön jegyzését **öt millió koronára emeli.**

A káptalan tagjai külön is nagyobb összegeket jegyeztek. Dr. Karácsonyi János o. püspök 20.000 koronát, Grassinszky Antal kanonok 10.000 koronát jegyzett; a Gabrielly hagyaték nevében dr. Karácsonyi János püspök a *Népszövetségi Hitelszövetkezetenél* 12.000 koronát jegyzett.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A hadikölcsön ügyében Nagyvárad város törvényhatósága tegnap délután rövid, alig 10 percre tartó rendkívüli közgyűlésre jött össze.

A közgyűlésen a főispán távollétében Rimler Károly polgármester elnökölt; a törvényhatóság tagjai csakély számmal voltak jelen.

A tanács előterjesztést tett, hogy a hadikölcsönre Nagyvárad városa 1.100.000 koronát jegyezzen.

Az előterjesztés szerint a korábbi hadikölcsönöt lombdírozó helyi pénzintézetek hajlandók mérsékelt kamatot számítani, ami által Nagyvárad városa tetemes megtakarítást ér el.

A mostani 1.100.000 hadikölcsön jegyzés összegét a következő helyi pénzintézetektől veszi fel lombdírozásaként a város. A Nagyvárad Takarékpénztártól és az Egyesült Bank és Takarékpénztártól 200.000—200.000 K, míg a Bihar megyei Takarékpénztártól, a Gazdasági és Iparbanktól, a Lászlóteleki és Jelszlogbanktól, a Polgári Takarékpénztártól, a Nagyvárad Agrár Takarékpénztártól, a Nagyvárad Hitelbanktól és az Általános Takarékpénztártól egyenkint 100.000—100.000 koronát.

A pénzintézetek olyan előnyös kamatszámítás mellett hajlandók az összeget rendelkezésre bocsátani, hogy a hadikölcsönök után járó 6 százalékos kamatból a város részére nagyobb összeg megmarad.

A tanács a javaslat elfogadását ajánlja. Löwenstein Zsigmond nem 1.100.000 koronát, hanem 1.200.000 K jegyzését ajánlja, hogy mindazon pénzintézetek ajánlata figyelembe véssék, amelyek ajánlatot tettek. A tizedik pénzintézetitől is vegyék fel a megajánlott 100.000 koronát.

Rimler Károly polgármester elnök elfogadja az indítványt. Megjegyzi, hogy a Kereskedelmi és Forgalmibank ajánlata, amelyről szó van, a tanács javaslatának meghozatala után érkezett be a városba, ezért maradt ki.

A közgyűlés ezután minden hozzászólás nélkül elfogadta a tanács javaslatát, Löwenstein Zsigmond pótlásával. E szerint Nagyvárad városa a VI. hadikölcsönből 1 millió 200.000 koronát jegyez.

A rendkívüli városi közgyűlés ezzel véget ért.

Az agitáció sikere.

A hatodik hadikölcsön propagálása érdekében az intéző bizottság és a központi iroda agilis működése mellett a körzeti bizottságok is a legnagyobb lelkesedéssel folytatják az agitációt és a körzeti bizottságok minden egyes tagja áhítva a háború szerencsés befejezésének gondolatától, minden legnagyobb igyekezettel fáradozik a teljes siker érdekében.

Külön elismerést érdemel Leitner Márton és Jónás Andor, valamint Schwarz Soma körzeti bizottsági tagok fáradságot nem ismerő működése, valamint Löwenstein Zsigmond és Kovács József lelkes agitációja.

A Váralja, Velence és csillagvárosi körzeti bizottság a Templom téri Varga félszínházban tegnap délután 2 órakor tartotta agitációs értekezletét, Löwenstein Zsigmond elnökölte mellett.

Az értekezletet lelkes szavakkal Löwenstein Zsigmond nyitotta meg és a megjelent bizottsági tagok Kovács Józsefet egyhangú lelkesedéssel elnök helyettesnek meg is választották. A bizottsági tagok elhatározták, hogy a körzet nagyságára tekintettel a város főispánjától és az intéző bizottság felhatalmazása alapján a bizottságot ötven tagra kiegészítik és lakásról lakásra járva agítálnak a teljes siker érdekében. A váradvelencei és váraljai bizottság lelkesedését mi sem bizonyítja jobban minthogy az első értekezlet eredményeként az ott megjelentek 36.800 korona névértékű hadikölcsön kötvényt jegyeztek, míg egy negyed óra leforgása alatt, ami igen tekintélyes. Külön kell megemlíteni, hogy Leitner Márton körzeti bizottsági elnök Jónás Sándor közreműködésével újabban 140.200 koronát gyűjtött és így nevezetesen gyűjtése az előző napi gyűjtésekkel együtt a 160.000 koronát már meghaladja.

A központi irodában is tömegesen jelennek be jegyzéseket úgy, hogy a most említt gyűjtésekkel együtt a központi irodában eszközölt aláírások végösszege **egymillión** felüli összeget tesz ki.

A Rákóczi ut., Nagy Sándor utca, Rimnócsy utca és Tisza Kálmán-téri körzeti bizottság elnökkel elnöklése mellett megalakult

és a tegnapi nap folyamán szintén megkezdte működését. Az értekezleten sokan jöttek meg.

A bizottság revizió alá vette azokat a körzetben lakó egyéneket, akik még nem jegyeztek hadikölcsönt vagy anyagi erejüknek nem megfelelően vették ki részüket ezen hazafias kötelesség teljesítésében. És elhatározták, hogy lakásról lakásra járva fogják az illetőket a hadikölcsönben való részvételre felkérni. A bizottság működése elé a legnagyobb reményekkel nézünk, tekintettel a bizottsági tagoknak körültekintő agitálására.

Ugyancsak tegnap délután tartotta ülését az intéző bizottság az összes körzeti bizottsági elnökök részvételével mellett és miután a legnagyobb megfigyeléssel arról győződtek meg, hogy dacára az eddigi fényes eredményeknek, még mindig számosan vannak olyak, akik anyagi erejükhez mérten nem megfelelő mértékben vették ki részüket a hadikölcsönjegyzésben és számosan vannak olyanok, akik még nem is jegyeztek, annél fogva felkérték Juricskay pénzügyi tanácsost, hogy azokat az egyéneket külön külön levélben kérje magához és figyelmeztessen polgári kötelességeiknek a teljesítésére.

Ugyancsak elhatározta az intéző bizottság, hogy a hadikölcsönjegyzés befejezése után mindazoknak a neveit, akik a hadikölcsönjegyzésben részt venni nem fogtak, a sajtó útján nyilvánosság elé fogja terjeszteni, hogy az utókor ismerje meg azokat, akik ezen válságos időben nem teljesítették polgári kötelességeiket.

Mint értesülünk, Juricskay tanácsos már intézkedett is és több mint száz olyan egyént kért fel hivatalos helyiségébe, akik a hadikölcsönjegyzésben vagy nem vettek részt, vagy nem anyagi erejükhez mérten teljesítették kötelességeiket.

A hatodik hadikölcsönre a propagáló bizottság központi irodájában újabban a következő jegyzéseket eszközölték:

Spitzer Sámuel és fia 100.000, Gitya gyár személyné 13400, Hősiég Mór 14000, Leitner László 20000, K. L. 11000, Nagy Erzsébet 10000, Kovács Ákos 8000, Sternberg Mór 5000, özv. Kelemen Miklósné 5000 Siodora Tamás 3000, Ullmann Sidi és Rézei 3000. Bányai Lajos 2000, Somogyi Ernő 2000, Pollák Pál 2000 korona, özv. Veisz Hermánna 1000, Papp József 1000, Krámer Áron 1000, Hafnal Izab 1000, Székely Sándor 1000, Schwarz Sámuel 500, Rósa Andor 500, Schwarz Gizella 500, Goldstein Jakab 500, Stern Béla 500, Steier Simon 500, Eisele Sándor 500 K, a többi jegyzések mind 500 koronán alótlak, azokat holnap közöljük.

Mihály Jenő Szent-László-teri kerületi bizottsági elnökél jegyeztek:

Wéger Mór 1000, Györgyi Adorján 1000, Wechsler Iván dr. 2000, Papp József hentes 1000, özv. Weisz Hermánna (Csanak kávéháza) 1000, Somogyi Ernő (Felsz. Sz.) 2000 koronát.

Újabb körzeti értekezletek.

Felkértem a Szent László téri, Zöldfa-utcai, Kossuth Lajos utcai, Kapucinus-utcai, Pável utcai, Bötty Ödön utcai, Mány Mihály utcai és Szecsény utcai körzeti bizottságok elnökeit és tagjait, hogy folyó hó 24-én azaz csütörtökön este fél 9 órakor az Aradi uti Neumann-féle étteremben a hatodik hadikölcsön propagálása érdekében meg-tartandó nyilvános értekezleten teljes számban megjelenni s értekezletnek.

Nagyvárad, 1917 május hó 23.

Juricskay Barna,
pénz- és adóügyi tanácsos

A hatodik hadikölcsön propagálását intéző bizottság folyó hó 24-én, csütörtökön délután fél 2 órakor a Korona kávéházban tart nyilvános értekezletet, amelyre a Szent László téri, Zöldfa-utca, Kossuth Lajos utca, Kapucinus-utca, Telaky utca, Pável utca,

Beöthy Odón utca, Möröy Mihály utca, Szacs-vay utcai körzeti bizottsági elnökeik és a bizottságok összes tagjait meghívja azon ké- réssel, hogy ezen nyilvános értekezleten tel- jes számban megjelenni sziveskedjenek. — *Juricskey* pénzügyi tanácsos. *Leitner Már- ton*, *Czeglédy Jermás*, *Farkas István* és *Schvartz Soma* körzeti bizottsági elnökök.

Felköttem a Beöthy Odón, Nyárfa, Ma- rnar-, Vitéz utca, valamint a külvárosi kör- zeti bizottság tagjait, hogy ma, május 24 én délután 3 órára a további teendők megbeszé- sére céljából a központi iroda (Városháza, földszint 28. helyiségében) okvetlen meg- jelenni sziveskedjenek. *Farkas István*, kör- zeti bizottsági elnök.

Jegyezzünk hadikölcsönt a Nép- szövetségi Hitelszövetkezelnél. — **Jegyzéseket tagoktól és a szö- vetkezeten kívül állóktól is elfo- gadnak Hivatalos órák naponta d. e. 10-12 ig és d. u. 3-5 ig.**

Építik az Áldozatkésztség szobrának sátorát.

A szoborbizottság ülése.

Tegnap megkezdtek a városháza előtti térségen a nagyváradi Áldozatkésztség szob- rának felállítási munkálatait.

A szobor sátorát már építik. A kifra- gott farészeket a városház lépcsőházában helyezték el. A felállítással foglalkozó ácsok lerakták az aszfaltburkolatra a sátor alapját. A kifragott farészekből is lehet látni, hogy a sátor díszes, magyaros stílusban lesz ki- képeve. Pár nap alatt készen lesznek a sá- torral.

A szoborbizottság tegnap délután *Rimler Károly* polgármester elnöklése alatt ülést tartott. Megjelentek: *Kuna Frigyes* alezredes ténparancsnok, dr. *Werner Kálmán*, dr. *Né- methy Gyula*, dr. *Thury Endre*, *Rimanóczy Béla*, *Sass Elemér*, *Köszeghy József*, *Antal Sándor* és *Réz Mihály*.

Rimanóczy Béla bejelenti, hogy *Obrin- csák István* ezredes a szoborbizottság fel- kérésére közölte az állomásparancsnoksággal a bizottságnak és az egész város községé- nek óhaját, hogy a szoborleleplezés alkalmá- val a katonaság tényleges szerephöz jusson és gróf *Szechenyi Miklós* püspök felavató beszéde után valamelyik előkelő katonai sze- mélyiség mondjon beszédet a szobornál. Az állomásparancsnokság közölte a bizottsággal, hogy a felkérésnek zömmel tessz eleget és a helyőség nevében *Siegler Konrád* altábor- nagy fog ünnepi beszédet mondani. — A bizottság nagy örömmel vette tudomásul, hogy a kitűnő magyar tábornok beszéde is hozzájárul a főnyes ünnepi program eme- léséhez.

Bejelenti továbbá, hogy a 4 ik honvéd- gyalogezred őrszolgálatos pótvezetője a fa- honvéd sarkánál oldalán egy arany em- lékplakatten akarja megörökíteni *Obrincsák István* ezredes nagyszabású tevékenységét. A bizottság köszönettel vette tudomásul az őrszolgálatos pótvezető bejelentését.

Antal Sándor előadja, hogy *Boros Jenő* és *Székely Jenő* mozgóképvállalat- tulajdonosok felajánlották, hogy a szobor- leleplezés ünnepélyes mozzanatairól felvé-

teleket készítsenek és azokat előadják. A szobor bizottságnak az előadók jogáért a bruttó jövedelem 20 százalékát juttatják. *Könyves Jenő*, a *Bomboniere* igazgatója közölte, hogy pünkösd vasárnapján ünnepi előadást rendez a bevétel 50 százalékát a Nemzeti Áldozatkésztség céljainak engedl át- Mindkét ajánlatot egyhangulag elfogadta a bizottság.

Hosszas megbeszélést folytatott a bi- zottság a szoborleleplezés rendesése tekintetében és elhatározta, hogy a nagyváradi ezredéktől 6 tiszt kivételével kéri az ural- kodók képviselőit és a háziorvosok kil- döttségeinek fogadtatására. Elhatározták, hogy Nagyvárad város egész kereskedővilágát bevonják a mozgalomba és nagyszabású te- vékenységre szólítják fel.

Rimanóczy Béla indítványozza, hogy a szobor talapzatán a szobor történetét néhány rövid szóban örökítsék meg. Itt művészi ki- vitelben helyet foglalna Biharmegye és Nagy- várad elmsere és a tábla egyúttal a két tör- vényhatóság plakettje lenne. Az indítvány egyhangú helyesléssel találkozott.

A bizottság elhatározta, hogy *Sas Edét* a szoborleleplezésen, *Dutka Ákost* a szin- házi díszelőadásokon emondandó ünnepi óda írására kéri fel. Köszönetet mondtak *Lávay Sándor* honvédőrhadaegységnek, aki az Áldozat- késztség szobráról készített 20000 darab mű- vérszi kivitelű levelezőlapot bocsátott a bi- zottság rendelkezésére. Aztán *Rimler Károly* polgármester bezárta az ülést.

WEINBERGER LAJOST a Kuria felmentette.

A szakértők eltérő véleménye s minta hiánya alapján. Nincs vesztegetés.

Weinberger Lajos nagyváradi malom- igazgató bűnügyét a királyi Kuria tegnap ítélettel befejezte a *Weinberger Lajost* a vád és következményei alól felmentette. Az ítélet azon alapul, hogy a keverési arányra nevére a szakértők véleménye feltűnően el- térő, az egyik jó minőségű lisztet állapít meg a keverési arányból, a másik rosszat. Viszont a *Weinberger Lajos* szállítási jegy- zékében az áll, hogy „szállítottam minta szerint”, azonban a minta eltűnt s így a szállított lisztkeverék megfelelő vagy meg- nem felelő voltát csak találgatni lehetett, de megállapítani nem.

Marasztaló ítéletet tehát az eltérő szak- értői véleményekre minta hiányában nem hozhatott a Kuria.

Felmentette ennél fogva a megvesztege- tés vétségének vádjá alól is *Weinberger La- jost*, mert nem bizonyítható be, hogy anyagi haszon elérése végett vesztegetett.

Érdekes, hogy ez a felmentő ítélettel befejezett bűnper szolgált alapul egy óváló bűnpernek, ahol mint ismeretes, *Adorján Emil* dr., *Weinberger Lajos* dr. és *Balogh Leo* Lajost vesztegetés miatt elítélték, holott büntett vagy vétség az ítélet szerint nem forgott fenn.

Mást az a kérdés, hogy az ítéletben ben megállapított vesztegetési szándék aka- dályos-e a perújításnak s esetleg egy fel- mentő ítélet meghozatalának? Az *Adorján- pörnek* tehát új fordulata elé néshetünk.

Karikó János a Sas alatt.

Az éjjel ör tört be a boltokba.

A Feketesas boltjai nincsennek görre- dőnyvel, magyarul rollóval biztosítva. Az üzlettulajdonosok lehúzzák szemükbe a sap- kájukat s egyszerűen becsúzzák a boltot. A Sas sátorban ott sőt az éjjeli ör s vigyáz a drága holmikra. *Novomesskyre*, meg *Aszódira*.

Karikó János volt ez az éjjeli ör, de nemcsak vigyázott, hogy idegen tolvaj be- ne juthasson az üzletekbe, hanem ő maga is megpróbálta a szerencsét. Egyszer már gyanu miatt volt, hogy a Sas raktárából ne- hány pár cipőt elberhelt, amelyeket a vál- lalat egy cipőkereskedő boltjából tartott vissza a beraktározatott. A gyanu alól ki- csúszott *Karikó* s tovább őrizte a Sas, pápaszemével kössinéljölve a boltok kul- csaivalhoz, be be nézegetve, hogy nincs-e ott valaki?

Az idén aztán a *Singer* és *Grossmann* cég tett feljelentést, hogy a csipkéket és selymeket valaki megdörmölte.

Kelemen András detektív elment *Karikó* lakására, s ott sok szép csipkét, selymet, bársonyt talált, amelyekről azt állította az éjjeli ör, hogy *Grossmann* adta neki aján- dékul. Találtak nála még egy kést s egy villát a Sas vendéglőből, s ami kellemet- len volt, egy álkulcsot s egy törött kul- csot.

Igy került *Karikó* és felesége lopás és orgazdaság miatt vád alá s *Ember Géza* táblabíró tanácsa elé (bírák: *Peresz Ferenc* és *Virányi Lajos*, jegyző: *Lankey Apád* dr., ügyész: *Madvigy István*.)

Karikó János tagadott. Elmondta, hogy egyszer a raktárban dolgozott s a szom- szádban rakoztatott *Grossmann*, aki azóta megvesztett, mert adós volt fűnek fának s nem tudott fizetni. Megszólította, hogy be jó volna egy kis csipke, meg selyem. Hát *Grossmann* adott neki. A kést és a villát is a szemében találta. Visszaakarta vinni a Sasba, de közben jött a rendőrség. Ő nem tolvaj, bemutatja az összes üzlettulajdonosok el- ismerő oklevelét.

Elnök: Hát az álkulcs mire való volt?

Vádlott: Én nem ismerem a kulcsot. Kérem a házimester összekaplisott *Gross- mann*nal, mert haragudott rám. Az üzletek *Wertheimlakattal* voltak lezárva. És ha hor- tam volna is, nem ilyen pili dolgokat vit- tem volna el, hanem olyanokat, amiknek megvan az értelme.

Karikó János nem tudta, hogy hon- nan kapta az ura a csipkét, selymet és bár- sonyt.

Nagy utánjárásra megjelennek *Somogyi Dezső*, a Sas éltérem bér- lője, tanu s felismeri a kést és a villát, hogy az övé. Lehetségesnek tartja, hogy a szemébe kerültek. *Husz koronára becsüli* a kést és a villát.

Kelemen András detektív ráismer s kulcsra, amelyet *Karikónál* talált. Ezzel nyitogatta az üzleteket az ör. A csipkék stb. ára 387 korona. A bíróság tagjai meg- nézik a lopott holmit, csakugyan fluom dolgok. Nagy munka lesz, míg tulajdonosát megtalálják, mert a cég megszűnt.

A bíróság Medvigy István királyi ügyész vádbeszéde után Karikó Jánost börtöni elítélésére 6 havi fogságra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, Karikónót felmentette. Vádoltja felbuzgott.

Tolvajüldözés a pályaudvaron.

Effogták a vasuti kocsi egyik fosztogatóját.

A vasuti lopásokkal nagyon sok baja van a rendőrségnek. Mindennap egész sor lopást jelent be az állomásfőnökség, a vasuti kocsi elcsúszásaitól kezdve az új leple alatt, a hány féle szállomány csak van, mindet megdézsmálják a vakmerő tolvajok. Az állomásfőnökség erélyes felügyeletet gyakorol éjjel-nappal a pályaudvar területén, azonban csak nagy néha sikerül egy egy vágyáztalan tolvajt elcsipni. Am ha egy közrekerül, egész tüzet büntetésről rántják le a leplet a rendőrség emberei. Ilyenkor valóságos kiözöslés kezdődik a fosztogatók és orgazdák lakásairól: bűnök, bűnök, cukor, sonka, fűtőolaj, cipő, cipő, dohány, cigaretták és szivar stb. stb.

Tegnapelőtti este sikerült egy vasúti tolvaj elcsipni B. Csikós Mihály kiscigitő lakos személyében.

Harsanyi János pályamunkás jelentette tegnapelőtti este 11 órakor, hogy a közelben, a tiszta vágányon levő öt tehervagon elcsúszta a vasúti kocsit. A szolgálatban levő raktárnok a raktárfőnök értesítése után, annak társaságában bementek a helyszínre. Amikor a kocsi felé közeledtek, észrevették, hogy az egyik vagon előtt egy alak oldalt, aki megpillentve a közeledőket, a kezében levő kést ledobta az egyik kocsira, majd be akart kújni az egyik nyitott kocsi, azonban ahogy sem bírta az ajtó betámasztani. A raktárnok odaérve fölécsúszta az alakot, a tartózkodó Csikós Mihály segítségére hívták, aki mintha semmi sem történt volna, ártatlan arccal fordult telepszékhöz:

— Nem teccattak látni a zászlós urat?

— Miféle zászlós urat?
— Aki ezt a koffert rámbizta, mutatott rá a csomagra, amelyet a raktárnok már elfoizott a kocsira el.

Csak hogy ezzel a kérdéssel még rosszabbul járt, mivel a kofferen rajta volt a jelzés, amely mutatta, hogy vasúti szállítmány.

Csikós Mihályt közrefogták, hogy átadják a vasúti rendőrségnek, de a kocsi fosztogató vasutas kiszabadította magát közrűlk és elkerült ellenkező irányban futni a fűtőház felé.

A többiek üldözni kezdték a kiabálni kezdtek, hogy

— Fogják meg, fogják meg!

A vasúti pályán lézengő munkások azonban nem tudták, hogy kit fogjanak meg, mivel Csikós kiabált a legjobban, hogy

— Utána, fogják meg!

Csikós Mihályt közrefogták, hogy átadják a vasúti rendőrségnek, de a kocsi fosztogató vasutas kiszabadította magát közrűlk és elkerült ellenkező irányban futni a fűtőház felé.

A nyomozást Ehrlich Imre fogalmazó folytatja.

x **Belga anyanyu'**, vadszürke hat szép fiával eladó. Uri utca 40.

* **„Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőféherre mos, a ruhának nem árt, minden eseményen a törvényszéki vegyszer tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13—02

Cipésziparosok figyelmébe.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara a cipész iparosok informálás céljából a következőket közli:

Az 1917. április 3. án 1077—1917. M. E. sz. alatt megjelent kormányrendelet előírja, hogy mindazok, akik cipőgyártást készítenek vagy raktáron tartanak, egyeztetésnek kötelesek, akik ily célra szánt cipőgyártó készleteket vám-kiadóóról behoznak vagy más módon tartanak őrizetben, (de tartoznak raktárak, vámraktárak és a közforgalmi közlekedési vállalatok h.), összesen ily célra szánt cipőgyártó készleteiket a Cipőközpontnál bejelenteni kötelesek. Az a cipésziparos, akinek raktárában csak megrendelésre készített cipőgyártó készletek vannak, az ilyen cipőgyártó készleteiben nincs bejelentésre kötelezve.

A Cipőközpont felelősíti az említett kormányrendelet szerinti a bejelentésre kötelezett gyárat, kereskedőket stb., hogy május hó 15. iki készletük alapján második bejelentésüket a Cipőközpontnál határidőre tegyék meg.

A Cipőközpont egyben figyelmezteti azokat, akik első bejelentésüket még nem küldötték be, hogy az összes kamarából bevezetett névjegyzék alapján az ellenőrzés most van folyamatban és újból figyelmezteti és felhívja az illetők figyelmét a rendelet 11. pontjára, mely szerint az, aki a rendelkezést megszegi vagy kijáratja, amennyiben súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kiűzést követ el és 6 hónapig tartó pénzbüntetéssel büntetettik, később pedig elkerülhetnek.

Az első bejelentéshez szükséges nyomtatványok a Cipőközponttól kérhetőek be. A Cipőközpont számos kérdésre egyidejűleg figyelmezteti a cipőgyártókat, kereskedőket stb., hogy bejelentett készleteiket ne tekintse el foglaltaknak és mindenki gyáratól, illetve nagykereskedőtől szabadon vásárolhat cipőket. A Cipőközpont legutóbb megtartott ülésén a régi cipőkészleteket kiűző kereskedők ügyével ismét foglalkozott. Miután a készleteknek a leghatékonyabb fogyasztó közönség részéről való tömeges megvásárlása a köz ellátást és a cipőkészleték arányos elosztását veszélyezteti, a Cipőközpont figyelmezteti a fogyasztó közönséget és a kereskedőket, az 1916. évi IX. t. c. rendelkezésére, mely szerint az, aki nyeresésként céljából közérdeklőséget okoz, sőt, hogy annak forgalomhátrányával hivatalosan foglalkoznak, saját hátrányuk ségület aránytalanul meghaladó mennyiségben beszeres, vétségét követ el, melynek büntetése 2 évi terjedhető fogság és 100 koronától 200.000 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

A Cipőközpont figyelmezteti a cipőgyártókat, hogy ily büntető cselekmény elkövetését köteleseleg szigorúan akadályozza meg és minden vevőnek csak egy pár, az üzletben felpróbált cipőt szabad kiadni.

Nagyvárad, 1917. május hó 23.
Schwartz Izidor tk., Dr. Sarkadi Lajos tk., elnök h. titkár.

„HIREK”

EMLEKET

a honvédhadapródiakola hősi halottainak.

A helybeli honvédhadapródiakola elnöke tanárai és növendékei emlékének megörökítésére emlékművet szándékozik felállítani, melynek javára — mint ahogy már jelentették — folyó hó 21. én péntek vasárnapján délután 4 órai kezdettel kerüli ünnepséget rendez.

A körülből két óráig tartó műsort tornagyakorlatok nyitják meg, melyben az intézet majd 400 fonyi növendéke vesz részt.

A szeszámolat Scharf karmester hangszerelte és tanította be. A hatalmas növendéki énekkar Vermes Béla százados vezeti. A műsor kiegészítő része lesz a Bihar Ákos színművész bemutatása Jókai Mór írt kisjáték nyelvezetben.

A jelmezeket és díszleteket Erdély Miklós színházi díjmentesen engedte át a nemzeti cél érdekében.

Az ünnepségre szóló meghívókat az intézet vezetősége már elküldötte, de tévedések elkerülése végett ez uton kéri, hogy a meghívások a családtagokra is vonatkoznak.

Kétes időjárás esetén az ünnepség megtartása kérdésében szives felvilágosítással szolgál a Hegedűs hírszolgálat és a hadapródiakola segédtisztje. (Telefon 950)

* **Személyi hír.** Taróczy Koraél, az irgalmas rend magyarországi tartományi főnöke Nagyváradra érkezett dr. Wimmer Julián perjel meglátogatására, aki már régebben betegkedik. A tartományi főnök az éjjel utazott vissza székelyre, Budapestre.

* **Kongregációi élet.** Az Urunk Mária-kongregációja ma d. u. fél 5 órakor a szokott helyen gyűlést tart.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága holnap, május hó 25. napján délután 4 órakor a városházán ülést tart. Ez alkalommal a következő ügyek kerülnek tárgyalásra: Nyomtatásügyek. Dr. Zilahy Gusztáv kérvénye állásának átszervezése iránt.

* **A Szigligeti Társaság ünnepe.** A három verseskönyv művelésének nevelőhatóságát az ünnepet, amit a Szigligeti Társaság péntek délután tart a városházán díszteremben. A matiné egyik vevő pontja, mint már jelentettük, Kovács Mártha, a Szigligeti színház művésznőjének szereplése lesz, akinek kíséretét szigorúan a rendezőség felkérésére Waldmann Erzsébet urleány vállalja elvállalni. — A nagyérdemű felolvasó ülésre a jegyek már kaphatók a Hegedűs hírszolgálatban. Ülsőhely ára 2 korona, belépőjegy 1 korona, karzati ülő pedig 60 fillér.

* **Egy öreg polgár halála.** Nagy Lajos közbecsülésben állott nagyváradai iparos élete 86. évében hosszas szenvedés után tegnap éjjel meghalt. Nagy Lajos fiatalabb korában tevékeny részt vett Nagyvárad iparos életében. Temetése holnap, pénteken délután 3 órakor megy végbe a Körös-utca 25. sz. háznál.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után eltűntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 korona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszerárban

Zöldfa-utca.

*** Akik a népszámlálásból ki-maradtak** Felhívom azokat a nagyváradi család háztartással bíró polgárokat, akik a május hó 1-3 ik napján történt összeírásból valamilyen okból kimaradtak és utólag nem irattak össze, hogy utólagos összeírás céljából a közlekedési ügyosztály helyiségében (Városháza II. emelet 23) folyó hó 24 és 25 én, csütörtökön és pénteken saját érdekében okvetlenül jelentkezzenek. Nagyvárad, 1917 május hó 23 án Lukács Odón polgármesterhelyettes.

*** Hősi halál.** Bauma Vince, a cs. és kir. 37-ik gyalogezred önkéntes tizedese 1916. évi december 13-án a tiroli harctéren 19 éves korában hősi halált halt. A fiatal hősi haláltól özvegy édes anyja, Bandhauer Ferencné szül. Palatinus Emma hazahozatta és a hó 25 én, pénteken délután 2 órakor temetik el a B. öbly Odón uca 13. sz. halottas borból a Rulikovszky-temetőben helyesít végső nyugalomra. A nemes lelki ifjú egyetlen fia volt özvegy édes anyjának.

*** Reigl Ernő egészséges.** A Félix-fürdő levelező és fáradhatatlan bérletét nalessé érte a napokban, amelynek következtében ágyba került Sulyos és veszedelmes betegséget azonban legyőzte szerencsésen, a mint értesülünk, tegnap elhagyta betegágyát a átvette a fürdő vezetését. A szerencsétlenség fűrdőigazgató felépülése a nagyszámú fürdővendég és az ott ádülő katonaság közt óriási örömet keltett.

*** A „Berlini Viktória általános biztosító részvénytársaság”** hajlandó biztosított felei kívánságára a közel jövőben vagy később lejáró biztosítások összegét egészben vagy részben hadikölcsön jegyzésre felhasználni anélkül, hogy ezidő szerint erre a célra feleltől külön fizetést igényelne. Ugyancsak létesít hadikölcsön jegyzéssel egybekapcsolott új biztosításokat is olyanformán, hogy ezek teljes összege fejében az intézet hadikölcsön jegyzés és az ajánlattevők csupán a normális biztosítási díjakat fizetik. Részletes ajánlattal szolgál az intézet vezérigazgatója. Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. II. Telefon 641.

*** Felosztásról** MIREN híres szerző Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Parkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B

*** A Liazka víz segít a tavasszi szeplő ellen.** Bővebbet a hirdetésben.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:
Csütörtök: Kőmives Kelemen.
Péntek: Kőmives Kelemen.
Szombat délután: Kék róka.
Szombat este: Leányvásár (Vajkovszky Vilma felléptével).

Kőmives Kelemen.
(Dráma 3 felvonásban. Irták Kárpáti Aurél és Vajda László. — Bemutató előtt.)

Csak nemrég biztosított állandó helyet a színház műsorán a drámai szemlélyzet a Váratlan vendégnek és ma este már egy új dráma sikerének garantálásáért szállnak síkra a próza művészei.

Műsoron Kőmives Kelemen van. Kárpáti Aurél és Vajda László drámája, amely a budapesti Nemzeti Színház márkájával jutott el Nagyváradra.

Drámai alkotások számára (és egyike a legjobb ajánlatveleknak a Nemzeti Színház, amelynek közönsége a legnagyobb tisztelettel fogadta a Kőmives Kelemant és így kétségtelen, hogy nálunk is a szívesen látott

műsordarabok közé kerül a ma bemutatandó dráma.

A műszerepet Tóth Elek játssa, aki nek magyaros alakításait mindig valami különösen érdekes zamat festi alá a feleségét pedig Kassits Eszter sok drámai hűvvel játssa.

Igen szép feledat vár ifjas Mihály városbíró szerepében Bihari Akosra, míg a drámai együttes tagjai közül Gszdy Aranka, T. Pogány Janka és Sit számíthatnak je lentékeny sikerre,

APOLLÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ
Csütörtök
A sárga álarc
dráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ MOZGÓ-SZÍNHÁZ
Csütörtök
A eskü
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA MOZGÓ-SZÍNHÁZ
Csütörtök
A labirint
dráma 5 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Legújabb táviratok.

Katonáink harca az olaszokkal.

Budapest, május 23. (Saját tudósítónktól.) A sajtóiroda jelenti: A Karszt fensíkon dél óta folyik a gyalogsági csata.

Wolff-ügynökség esti jelentése

A Wolff-ügynökség jelenti: Nyugaton, keleten nagyobb harc események nem történtek.

NYILTÉR.

Minden külön értesítés helyett.

Özv. Deutsch K. I. né szül. Hermann Julia maga, gyermekkel és az egész rokonság nevében fajdalomtól megtört szívvel tudtja, hogy

Deutsch Károly Ignác

a leggyöngédebb férfi, legjobb apa, nagypapa és rokon, leghoidogabb házasfele 38 ik, munkás és jóságos élete 71 ik évében Parkerdorfban elhunyt.

Dráma halottunkat hazahozzuk és a hó 25 én délután fél 6 órakor a Rulikovszky uti ier. sírkertbe helyezték örök nyugalomra.

Dénes Ödön, dr Dénes Sándor tüzérfőhadnagy (hadifogoly), dr Konrád Béláné szül. Deutsch Margit gyermekei, Dénes Ödönné szül. Löwinger Juliska menyje, dr Konrád Béla veje, Deutsch Kálmán és Deutsch Simon testvérei, Dénes Viktor, Dénes Gábor, Dénes Klári, Konrád Ferenc, Konrád Péter unokái.

Csendes részvét kéretik.

A Gazdasági és Iparbank r-t. igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselői megszomrodott szívvel jelentik az igazgatóság tagjának

Deutsch K. Ignác urnak

f. hó 22-én bekövetkezett halálát. A boldogult az intézet megalapításától kezdve a mai napig előbb mint a felügyelő-bizottság, utóbb mint az igazgatóság tagja működött és mindenkor tevékeny részt vett az intézet vezetésében. Nagyvárad, 1917 május 23.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

*** Gyönyörű rózsás arc a nő leg-szebb dísz.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánata Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melyről a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, szájfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Parkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimauzóczy-palota

HETI ÁRJEGYZÉK:

- Vizespohár csiszolt üvegből —26
- Borospohár csiszolt üvegből —30
- Vizeskancsó csiszolt üvegből 1:50
- Borospalack csiszolt üvegből 1:50
- Teáscsésze fehér finom porcellán 1:—
- Teáscsésze színes finom porcellán 1:80
- Porcellán vizeskancsó díszítéssel 2:50
- Kávésbögre emlék felírással —70
- Fali sőtartó majolika fedéllel 2:50
- Majolika vizeskancsó színezéssel 3:—
- Teáskészlet aranyozással 10:—
- Kávéskészlet aranyozással 10:—
- Feketékészlet aranyozással 10:—
- Mosdókészlet felszerelve 12:—
- Résdőkészlet aranyozással 40:—
- Vizeskészlet színes aranyozással 4:—
- Boroskészlet színes aranyozással 4:—
- Söröskészlet színes aranyozással 4:—
- Téazta készlet finom majolika 5:—
- Befőtteskészlet 6 személyre 4:—

Konyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárak.
Képkerepezés művészi kivitelben. Ablaküvegezés!
Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szélből, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szepülő, mitteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégey ára 1 kor. 50 fill.

Alabástrom
pipere szappan.

Legtisztább, legfinomabb növényi zsirokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lanollinnal van tulzsirosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcobört üdévé, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szepülő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőizem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanfűző, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Jurik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Park-szállás

Nagy Sándor-s. 1.

Alatibba.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 ora alatt elkészítünk, kénes fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végéig vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilárdítási munkák művésznőnek egyedül szállítja.
:: Telefon 11-53. ::

Hasábos és vágott
TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNÉL
szerezheti be

Nagypiac-tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, kivánsra házhoz szállíthatnak.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsonöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítem Nagyvárad város és Biharvármegye igaz tisztelt közönségét, hogy a **ELINEK FERENC** virágüzletemben 1. a hol hosszú évek óta voltam alkalmazva, a mai napon kiléptem s egyben hálás köszönetem fejezem ki a nagyrabecsült közönségnek a szives elismerésért és bizalomért, mellyel megtisztelték voltak szivesek s nagyon kérem, hogy becses párfogásukat a május 1-én Rákóczi-ut Nyiry-házban megnyílt

VIRÁG-ÜZLETEMNEK

fenntartani kegyeskedjenek; minden igyekezetemmel azon leszek, hogy a nagy érdemű közönség megelégedését fokozottabb mértékben kiérdemeljem.

Szakértelem! Elegáns modern
kötészet! Szolid árak!

Ismételve kérem becses párfogásukat.

Teljes tisztelettel

FEHÉR ETELKA
virág-üzlete, Rákóczi-ut.